

Przedmowa od tłumacza **XI**

Część pierwsza
METAFIZYCZNE ELEMENTY TEORII PRAWA

Przedmowa **5**

Tabelaryczny podział teorii prawa **11**

Wprowadzenie do metafizyki moralności **13**

- I. O stosunku pomiędzy władzą ludzkiego umysłu a prawidłami etycznymi **13**
- II. O idei tudzież nieodzowności metafizyki moralności **19**
- III. Podział metafizyki moralności **23**
- IV. Elementarne pojęcia metafizyki moralności **27**

Wprowadzenie do teorii prawa **39**

Aneks do podziału teorii prawa **46**

Podział teorii prawa **50**

Podział metafizyki moralności jako takiej **54**

OGÓLNA TEORIA PRAWA. CZĘŚĆ PIERWSZA

Prawo prywatne do tego, co Moje i Twoje w sferze zewnętrznej **59**

Rozdział pierwszy. O sposobie, w jaki przedmiot zewnętrzny stać się może „Mój” **59**

Rozdział drugi. O sposobie nabywania przedmiotów zewnętrznych **79**

Podrozdział pierwszy. O prawie rzeczowym **82**

Podrozdział drugi. O prawie do osoby **98**

Podrozdział trzeci. O prawie do osoby na wzór prawa rzeczowego **107**

1. Prawo małżeńskie **108**

2. Prawo rodzicielskie **113**

3. Pan domu i jego prawo **116**

Dogmatyczna klasyfikacja wszelkiego typu praw nabywanych w drodze umowy **118**

I. Czym jest pieniądz? **122**

II. Czym jest książka? **126**

Podrozdział epizodyczny. O nabyciu zewnętrznego przedmiotu woli w sensie idealnym **128**

I. Nabycie przez zasiedzenie **129**

II. Dziedziczenie **131**

III. Dobre imię uzyskane pośmiertnie **133**

Rozdział trzeci. Nabycie z mocy wyroku sądu publicznego posiada prawomocność subiektywną **136**

A. Umowa darowizny **137**

B. Umowa użyczenia **138**

C. Windykacja, czyli żądanie zwrotu utraconej rzeczy **140**

D. Nabycie gwarancji przez złożenie przysięgi **144**

W jaki sposób „Moje” i „Twoje” w stanie naturalnym staje się „Moim” i „Twoim” w stanie prawnym **147**

TEORII PRAWA CZĘŚĆ DRUGA

Prawo publiczne **151**

Rozdział pierwszy. Prawo państwowe **151**

Uwaga ogólna o wpływie prawnym, jaki wywierać może zjednoczenie obywateli **161**

O prawnym stosunku obywatela do ojczyzny i obczyzny **187**

Rozdział drugi. Prawo narodów **193**

Rozdział trzeci. Prawo obywatelstwa światowego **205**

Dodatek zawierający objaśnienia do metafizycznych elementów teorii prawa **209**

Część druga

METAFIZYCZNE ELEMENTY TEORII CNOTY

Przedmowa **233**

Wprowadzenie do teorii cnoty **239**

- I. Analiza pojęcia „teoria cnoty” **239**
- II. Analiza pojęcia celu, który stanowi jednocześnie obowiązek **243**
- III. Jak to możliwe, że potrafimy sobie pomyśleć cel będący jednocześnie obowiązkiem? **246**
- IV. Które spośród ludzkich celów stanowią zarazem obowiązki? **248**
- V. Wyjaśnienie obu pojęć **249**
 - A. Własna doskonałość **249**
 - B. Cudze szczęście **250**
- VI. Etyka dostarcza praw, które odnoszą się tylko do maksym działania, a nie do samych działań (to bowiem należy do prawa, *Ius*) **252**
- VII. Prawo zobowiązuje w sposób zupełny, zaś powinność etyczna – w sposób niezupełny **254**
- VIII. Ekspozycja obowiązków wypływających z cnoty z uwagi na ich niezupełność **256**
- IX. Co to znaczy: obowiązek wypływający z cnoty? **260**
- X. Teoria prawa miała za pryncypium naczelne sąd analityczny, teoria cnoty ma za takowe sąd syntetyczny **263**
- XI. Schematyczny podział obowiązków wypływających z cnoty **265**
- XII. Estetyczna podstawa wrażliwości ludzkiego ducha na pojęcie obowiązku **265**
 - a) Uczucie moralne **266**
 - b) Sumienie **267**
 - c) Miłość bliźniego **269**
 - d) Szacunek **271**
- XIII. Podstawowe pryncypia metafizyki moralności z punktu widzenia czystej teorii cnoty **271**
- XIV. Pryncypium odróżniające teorię cnoty od teorii prawa **276**
- XV. Najpierwszym wymogiem cnoty jest panowanie nad sobą **278**
- XVI. Cnota zakłada z konieczności apatię (czyli siłę) **279**
- XVII. Elementarne kryteria swoistości i podziału teorii cnoty **281**
- XVIII. Podział etyki **284**

I. NAUKA O ELEMENTACH ETYKI

Część pierwsza. Obowiązki człowieka wobec siebie samego **287**

Wprowadzenie **287**

Księga pierwsza. O obowiązkach zupełnych człowieka wobec samego siebie **293**

Rozdział pierwszy. Obowiązki człowieka wobec samego siebie jako istoty animalnej **293**

Artykuł pierwszy. Pozbawienie się życia **294**

Artykuł drugi. O hańbieniu się dla przyziemnej uciechy **297**

Artykuł trzeci. Oszołomienie spowodowane nadmiarem pokarmów i używek **300**

Rozdział drugi. Obowiązki człowieka wobec samego siebie jako istoty wyłącznie moralnej **302**

I. Kłamstwo **303**

II. Skąpstwo **307**

III. Pochlebstwo **310**

Podrozdział pierwszy. Obowiązek człowieka wobec siebie samego jako swego własnego sędziego **315**

Podrozdział drugi. Pierwsze przykazanie, otwierające rejestr obowiązków wobec samego siebie **319**

Podrozdział epizodyczny. O tym, że terminom własnym refleksji moralnej towarzyszy dwuznaczność, umożliwiającą człowiekowi uznanie obowiązków wobec siebie za obowiązki wobec innych istot **320**

Księga druga. Niezpełne obowiązki człowieka wobec samego siebie (ze względu na jego cele) **324**

Rozdział pierwszy. Obowiązek człowieka wobec siebie nakazujący rozwijanie i wzrost jego doskonałości naturalnej (mający charakter pragmatyczny) **324**

Rozdział drugi. Obowiązek wobec siebie, nakazujący wznosić się ku własnej doskonałości moralnej (mający charakter stricte etyczny) **326**

Część druga. Obowiązki etyczne wobec innych **329**

Rozdział pierwszy. Obowiązki cnoty wobec innych jako istot stricte ludzkich **329**

Podrozdział pierwszy. Obowiązek miłości bliźniego **329**

A. Obowiązek dobroczynności **334**

B. Obowiązek wdzięczności **337**

C. Współczucie jako takie jest obowiązkiem **339**

Występki popełniane z nienawiści do ludzi, zaprzeczające (*contrarie*) miłości bliźniego **342**

Podrozdział drugi. Obowiązki cnoty względem innych ludzi z uwagi na należny im szacunek **347**

Występki przeciwko obowiązkowi poszanowania innych ludzi **351**

A. Pycha **351**

B. Obmowa **352**

C. Szyderstwo **353**

Rozdział drugi. Etyczne obowiązki człowieka wobec innych ze względu na ich stan i różnice **355**

Podsumowanie nauki o elementach etyki. Głęboki związek miłości i szacunku ujawniający się w przyjaźni **357**

Dodatek. Cnoty odnoszące się do kultury i należytego traktowania innych ludzi **362**

II. NAUKA O METODZIE ETYKI

Rozdział pierwszy. Dydaktyka moralna **364**

Uwaga. Lapidarium katechezy moralnej **368**

Rozdział drugi. Ascetyka moralna **373**

Zakończenie. Nauka religii obejmująca obowiązki wobec Boga wykracza poza granice filozofii czysto moralnej **375**

Uwaga zamykająca **377**

Skorowidz osób **382**

Skorowidz pojęć **383**